

MØTEPROTOKOLL

Kongsvinger kontrollutvalg

Dato: 14.05.2019 kl. 08:15-15.30.
Sted: Formannskapssalen, Kongsvinger rådhus
Arkivsak: 18/00085

Tilstede: Øystein Østgaard (H), May Britt Sletten (-), Liv Engom (Pp), Tom Arne Strandberg (Frp), Alf-Tore Pettersen (A)

Møtende
varamedlemmer:

Forfall:

Andre: Ordfører Sjur Strand under sakene 28/19 og 29/19
Enhetsleder Uno Frivoll under sak 30/19
Konstituert rådmann Torleif Lindahl under sakene 31/19-36/19
Økonomisjef Malin Westby Skoglund under sakene 31/19-32/19 og deler av sak 33/19.
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen og regnskapsrevisor Tormod Østli under sakene 31/19-32/19.
Leder på NAV, May-Britt Aasen under deler av sak 33/19
HR-sjef Tove Hendnes og kommende HR-sjef Trude-Christin Øverleir under sak 34/19.
Juridisk spesialrådgiver Siri E. Nygaard Hansen under sak 35/19.
Enhetsleder Kristin Midtsund under sak 36/19.
Daglig leder Morten Alm Birkelid og forvaltningsrevisor Mathias Sem under sakene 37/19-39/19.

Protokollfører: Utvalgssekretær Torgun M. Bakken

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
27/19	19/00030-1	Sak K-27/19 Referater, orienteringer og diskusjoner.	4
28/19	18/00065-19	Sak K-28/19 Samtale med ordføreren.	5

29/19	18/00115-30	Sak K- 29/19 Orientering om rådmannssaken.	7
30/19	18/00040-91	Sak K-30/19 informasjon om vedlikehold av eiendommer.	9
31/19	18/00020-16	Sak K-31/19 Årsregnskap/årsberetning 2018.	10
32/19	18/00032-21	Sak K-32/19 Årsavslutningsbrev 2018.	12
33/19	18/00040-92	Sak K-33/19 Samtale med rådmannen.	13
34/19	18/00040-93	Sak K-34/19 Etikk og varsling i kommunen.	16
35/19	18/00163-23	Sak K-35/19 Oppfølging av eierskapskontroll i Eskoleia AS.	22
36/19	18/00169-9	Sak K-36/19 Oppfølging av forvaltningsrevisjon barnevern.	25
37/19	19/00045-1	Sak K-37/19 Prosjektplan forvaltningsrevisjon saksbehandling teknisk.	27
38/19	19/00015-5	Sak K-38/19 Endelig bestilling selskapskontroll i GIR IKS.	29
39/19	18/00008-36	Sak K-39/19 Informasjon fra Hedmark revisjon.	30
40/19	18/00094-18	Sak K-40/19 Eventuelt.	32
41/19	18/00095-16	Sak K-41/19 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	33

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

Glåmdalen v/Arnfinn Storsveen var til stede i hele møtet.

Kommunal Rapport v/Thomas Frigård var til stede under sakene 27/19-32/19 og deler av sak 33/19.

UNDERSKRIFTER:

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

UTSKRIFTER:

Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, rådmann, Hedmark Revisjon IKS og lokalpressen.
Innkallinger og møtebøker ligger også på www.gs-iks.no under «Dokumenter».

Saker til behandling

Sak K-27/19 Referater, orienteringer og diskusjoner.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	27/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
  - Saker fra formannskapet og planutvalget – Øystein Østgård
  - Saker fra oppvekst – Tom Strandberg
  - Saker kultur-, miljø og integrering – Liv Engom
  - Saker fra næring og byutvikling – Alf Tore Pedersen
  - Saker fra helse og omsorg – May Britt Sletten
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på <http://www.gsi.no/kontrollutvalgene/kongsvinger-kommune/>.
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer (jf. OA og plan for FR).
- Kontrollutvalget fikk etter møtet 5.2.19 tilsendt en tilbakemelding fra rådmannen om rutiner for utviklingshemmede. Kontrollutvalget tar en diskusjon om de ønsker mer informasjon om dette.

Møtebehandling

Kontrollutvalget ga en gjensidig orientering og KU-leder orienterte om det felles kommunestyremøtet (for regionene som ble avholdt i forrige uke).

Kontrollutvalget diskuterte tiltaksplanen.

Sekretariatsleder orienterte litt om regionens eiermøte, som skal være onsdag 15.5.19.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Sak K-28/19 Samtale med ordføreren.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	28/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer ordfører Sjur Strand til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Kongsvinger kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Møtebehandling

Ordfører Sjur Strand deltok under behandlingen.

I samtalen med ordføreren ble følgende temaer berørt:

- Felles kommunestyremøte i regionen. Det er en god tone og et godt samarbeid i regionen.
  - En eventuell endring i distriktsindeksen og forhøyet arbeidsgiveravgift vil slå negativt ut i vår regionen.
- Det kjempes mot sentralisering og nedleggelse av tingretten og trafikkstasjonen.
- Jernbanen. Bane Nor på besøk i juni, det skal være et seminar og ordfører skal ha et innlegg på dette.
- E16 – avgjørelse i mai, regner ordfører med.
- Lunderby Nor. Hva kan eventuelt dette brukes til.
- «Bryggerisaken» - oppslag i media Østlendingen/Glåmdalen. Ordfører orienterte om at det som er beskrevet i Glåmdalen i dag, er mer nyansert og riktig, enn det som sto i Østlendingen i går. Det har blitt forsinkelser og ordfører håper fortsatt at noe skal skje i saken.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Sak K- 29/19 Orientering om rådmannssaken.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	29/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar ordførerens redegjørelse til orientering.

Saksframstilling:

Kommunens innbyggere fikk 7.4.19 se følgende oppslag i Glåmdalen:

Massivt leder-opprør i Kongsvinger: Krever at rådmann og kommunalsjef fjernes

Dette kom som en stor overraskelse på kontrollutvalget og sikkert også mange andre. Sekretariatet har innhentet brevet og dette sendes kontrollutvalget. Det som mange stiller spørsmål ved, er hvorfor 27 ledere går til et slikt skritt å sende brev til politikerne, uten å gå veien om ordinære varslingsrutiner.

Kontrollutvalget ber derfor om at ordføreren orienterer som saken, slik han kjenner den. Ordfører forholder seg i utgangspunktet kun til rådmannen og derfor har vi også bedt fungerende rådmann (sak 33/19) om en orientering om saken rundt kommunalsjefen.

Saken vil bli foreslått behandlet for lukkede dører iht. koml. § 31 nr. 3

Møtebehandling

Kontrollutvalget så ingen grunn til å foreslå at saken skulle behandles for lukkede dører, men hvis det oppgis taushetsbelagte opplysninger, må møtet lukkes under denne informasjonen.

Ordfører Sjur Strand deltok under behandlingen.

Ordføreren orienterte om at det har vært litt uro i organisasjonen, noe som også har vært et «ønske» og er nødvendig for å få til endringer. Hvis en skal få en utvikling, må det skje noen endringer.

Hvorfor er ikke de ordinære varslingsrutinene benyttet? Ordfører ble bedt om å komme i et møte den samme fredagen som dette brevet ble sendt. De som var til stede på møte (noen av de som signerte) sa at det ikke var en varslingssak. Ordfører orienterte kort om en sak tidligere, som kan ha vært en utløsende faktor, men ordfører/politikere er ikke tett på slike saker. Ordfører har sjekket med fylkesmannen og KS-advokat om dette var en varslingssak eller ikke. Ordføreren kjente ikke til at det var så mye uro i organisasjonen.

Ordfører sier at de har framforhandlet en avtale med rådmannen, og ser seg ferdig med denne saken.

Er det gitt noen begrunnelse for at lederne ikke ville at dette skal være en varslings sak? Dette er usikkert. De ønsket å få saken opp der og da.

Dette er en sak en må lære av, men ordfører håper at slike saker ikke kommer opp igjen.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar ordførerens redegjørelse til orientering.

Sak K-30/19 informasjon om vedlikehold av eiendommer.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	30/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Saksframstilling:

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelsen ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene i kommunen.

Kontrollutvalget har sagt i sin tiltaksplan at de ønsker en orientering om vedlikehold av eiendommer i kommunen. Hvilke planer har kommunen for vedlikehold, hvordan følges disse opp og hva er eventuelt vedlikeholdsetterslepet?

Vi har bedt enhetsleder Uno Frivoll komme og orientere i saken.

Møtebehandling

Enhetsleder Uno Frivoll deltok under behandlingen.

Frivoll orienterte om eiendomsforvaltningen og vedlikeholdsrutinene. Frivoll hadde med seg en presentasjon som kontrollutvalget får tilsendt i ettertid.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Sak K-31/19 Årsregnskap/årsberetning 2018.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	31/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalgets uttalelse til Kongsvinger kommunes årsregnskap og årsberetning for 2018, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Saksframstilling:

I forskrift om årsregnskap og årsberetning (KMD) heter det i § 10 om *Regnskapsfrister og behandling av årsregnskap og årsberetning*:

- Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.
- Årsregnskapet skal være avlagt innen 15. februar i året etter regnskapsåret.
- Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.
- Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.
- Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Revisjonsberetningen skal være avlagt senest 15. april. Hedmark Revisjon IKS har utarbeidet revisjonsberetningen for 2018 i tråd med mal utarbeidet av NKRF¹.

Årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. (Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3, første ledd). Det heter videre i § 3, nest siste ledd: Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal .....vise regnskapstall på samme detaljeringsnivå som kommunestyret og fylkestinget har brukt i årsbudsjettet.

I kommunens driftsregnskap beregnes både brutto og netto driftsresultat. Brutto driftsresultat viser kommunens overskudd eller underskudd på drift før avdrag og netto renteutgifter, mens netto driftsresultat viser overskudd eller underskudd på drift etter avdrag og netto renteutgifter, men før avsetninger og bruk av avsetninger. Utgiftsførte avskrivninger føres tilbake («motpost avskrivninger») før netto driftsresultat, fordi avskrivninger ikke skal resultateffekt i kommuneregnskapet. Etter føring av avsetninger og bruk av avsetninger får vi regnskapsmessig mindreforbruk eller merforbruk.

Det er formannskapet som innstiller til kommunestyret i regnskapssaken. Kontrollutvalget skal i tråd med forskrift om kontrollutvalg § 7 komme med uttalelse til årsregnskapet.

---

¹ Norges Kommunerevisorforbund

Uttalelsen stiles til kommunestyret med kopi til formannskapet, som skal ha den i hende, før de gir sin innstilling til kommunestyret.

Grunnlaget for uttalelsen er årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetningen. I tillegg vil kontrollutvalget kunne bygge på eventuelle opplysninger som kommer fram i møtet.

Det er ikke gitt nummerert brev for årsregnskapet for 2018. For regnskapsavslutningen for 2018 har revisor lagt fram en ren beretning.

Kontrollutvalget viser til sin uttalelse for kommentarer til regnskapssaken.

Kontrollutvalget har bedt fungerende rådmann Torleif Lindahl om å være tilstede og redegjøre for saken.

Møtebehandling

Konstituert rådmann Torleif Lindahl, økonomisjef Malin Westby Skoglund, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen og regnskapsrevisor Tormod Østli deltok under behandlingen.

Rådmannen og økonomisjef orienterte om årsregnskapet og utviklingen.

Pettersen orienterte om revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget diskuterte forslaget til uttalelse og sluttet seg til dette.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalgets uttalelse til Kongsvinger kommunes årsregnskap og årsberetning for 2018, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Sak K-32/19 Årsavslutningsbrev 2018.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	32/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget årsavslutningsbrevet for 2018 fra Hedmark Revisjon IKS til orientering.

Saksframstilling:

Hedmark Revisjon IKS har i brev av 15.4.19 sendt kommentarer til årsregnskapet for 2018 til rådmannen. Kontrollutvalget har fått kopi av brevet.

I årsavslutningsbrevet har revisjonen kommentert forhold som ikke påvirker revisjonsberetningen eller medfører nummerert brev, men som de mener at kommunen enten bør korrigere i 2019 eller som bør hensyntas i framtidige regnskaper. Det er ikke gitt nummerert brev til Kongsvinger kommunes regnskap i 2018.

Årsavslutningsbrevet blir ikke sendt kommunestyret sammen med årsregnskapet, ettersom brevet er stilet til rådmannen og det ikke er bedt om noen skriftlig tilbakemelding.

Møtebehandling

Konstituert rådmann Torleif Lindahl, økonomisjef Malin Westby Skoglund, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen og regnskapsrevisor Tormod Østli deltok under behandlingen.

Pettersen orienterte om årsavslutningsbrevet.

Rådmannen mente at det var positivt med de møtene de hadde med revisjonen for å drøfte ulike forhold underveis.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget årsavslutningsbrevet for 2018 fra Hedmark Revisjon IKS til orientering.

Sak K-33/19 Samtale med rådmannen.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	33/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget innkaller fungerende rådmann Torleif Lindahl til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Kongsvinger kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen.

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpnede tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen.*

I tillegg ønsker kontrollutvalget informasjon om:

- *Mindfulness seminarer*
  - *Følgende ble sagt i møtet 5.2.19 (sak 3/19):* Kontrollutvalget stilte til slutt spørsmål ved medieoppslaget om seminarer om «Mindfulness» innen helse og omsorg. Rådmannen har ikke fått undersøkt hele saken enda, men kommer tilbake til saken.
- *Informasjon om startlån og mulig mislighold.*
  - *Følgende ble sagt i møtet 5.2.19 (sak 3/19):* Kontrollutvalget stilte spørsmål om startlån og mulig mislighold. Rådmannen kommer tilbake til nærmere opplysninger om dette i et senere møte.
- *Oppfølging tilsyn arkiv, jf. vedlegg 1. Er avvikene i tilsynsrapporten lukket?*

Ettersom kontrollutvalget har bedt om en orientering om «rådmannssaken i Kongsvinger», ber kontrollutvalget om en orientering fra fungerende rådmann om tilsvarende sak når det gjelder kommunalsjefen. Denne saken vil bli foreslått behandlet for lukkede dører, iht. koml. § 31 nr.

Møtebehandling

Fungerende rådmann har i ettertid fått tilsendt et spørsmål om hvor mye kommunen bruker på kjøp av eksterne tjenester.

Kontrollutvalget så ingen grunn til å foreslå at saken om «rådmannssaken i Kongsvinger» skulle behandles for lukkede dører, men hvis det oppgis taushetsbelagte opplysninger, må møtet lukkes under denne informasjonen.

Konstituert rådmann Torleif Lindahl deltok under behandlingen. I tillegg deltok økonomisjef Malin Westby Skoglund under deler av saken.

Økonomisjefen og rådmannen orienterte om:

- Økonomisk situasjon:
  - Det jobbes nå med tertialrapporteringen.
    - Anslått merforbruk på ca. 15 millioner, størst utfordringer på helse omsorg, bl.a. kjøp av plasser og utfordringer på Roverudhjemmet, aktivitet og bistand (ressurskrevende brukere).
    - Det er fortsatt noen måneder igjen av året, så det jobbes med å ta det inn.
  - Det har startet ny kommunalsjef på helse og omsorg, som har noen tanker om eventuelt andre måter å gjøre ting på. Kontrollutvalget kan jo be henne komme i et senere møte å få en orientering.
- Kjøp av eksterne tjenester.
  - Spørsmålet var veldig vidt, og det er ønskelig med en litt mer «spissing» av spørsmålet. Denne informasjonen utsettes til neste møte.

Leder ved NAV, May-Britt Aasen deltok under orienteringen om startlån.

- Det har vært et politisk ønske om å øke startlån.
- Det er budsjettert med kr 50 millioner til startlån i inneværende år.
- Pr i dag er det 541 startlån, 487 av disse går slik de skal. 33 saker til inkasso, 21 er til «overvåking».
- De har nå, i samarbeid med økonomikontoret, satt i gang et arbeid med å gjennomgå de gamle startlånene.
- Kommunen dekker deler av eventuelle tap og dette må tas av «tapsfond».
- Renteøkninger er bekymringsfullt.
- Plan for risikodempende tiltak.
- Ved søknader blir det nå, i større grad, lagt mer vekt på betalingsmulighet.
- Det beste tiltak er å drive oppfølging.
- Startlån er et boligsosialt tiltak.
- Kongsvinger har en modell som blir framhevet på landsbasis.

Konstituert rådmann Torleif Lindahl orienterte om:

- Sykefravær.
  - Det har blitt jobbet mye med dette, ettersom det har ligget høyt. Det ser ut som om dette begynner å gi effekt.
  - Det var i 2018 på 7,7 %, mens målet var 7,5 %.
- Mindfulness.
  - Dette var et tema for helse og omsorg for en stund siden, de var en slags «pilot» på dette. Enhetslederne mente dette var positivt og var bl.a. med på å redusere sykefraværet. Det ble gitt økonomisk støtte både fra KS og KLP til dette prosjektet. Det har vært en åpen prosess på dette.
  - Prosjektet er nå stoppet.

«Rådmannssaken» - i forhold til kommunalsjefen.

- Ordfører kontaktet Lindahl den helgen dette saken oppsto, og fikk en forespørsel om eventuelt å tre inn i rådmannsrollen, dersom det var aktuelt.
- Lindahl var betenkt over å ta på seg rollen, men besluttet at det var greit for en kortere periode.

- Hele saken kom overraskende på Lindahl. Han hadde jobbet tett med Sjødin Neander og hadde ikke noen signaler om at det var problemer.
- Lindahl måtte da sette seg inn i saken og mente at det var viktig at denne konflikten ikke skulle gå ut over tjenestene. Han måtte også ta en samtale med kommunalsjefen. De fant ingen løsning der og da. De avtalte et møte over påske, sammen med kommunalsjefens advokat og flere fra kommunens administrasjon og kommunens advokat. Resultatet ble en avtale som ble signert.
- Kontrollutvalget lurte på hvorfor ikke varslingsrutinene ble fulgt.
- Det står i brevet at det er levert flere varsler tidligere. Hvor er disse? Lindahl sa at eventuelle tidligere varsler på kommunalsjefen, kjenner ikke han til.
- Kontrollutvalget mener at disse bør sjekkes ut.
- Nå må en se på de forskjellige rutinene og gjøre ting bedre framover.
- Denne saken har påvirket mange på mange vis. Lindahl har tatt det på alvor.
- Lindahl var ikke med på forhistorien og kom inn i bildet først når det var avklart at det ikke skulle bli en sak.

Anmeldelser og varslinger.

- Det er ett varsel siden forrige møte (nr. 28), det har gått til rådmann, og dette er under arbeid. Det gikk ikke vanlig vei fra Campell. Varslet er ivaretatt.

Saken om oppfølging av arkiv utsettes til neste møte.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.

Sak K-34/19 Etikk og varsling i kommunen.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	34/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar diskusjonen med rådmannen til orientering.

Saksframstilling:

Arbeidsmiljøloven har bestemmelser om varsling (kapittel 2 A) og sier at arbeidsgiver har plikt til å utarbeide rutiner for varsling:

§ 2 A-3. Plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling

- (1) Dersom forholdene i virksomheten tilsier det, plikter arbeidsgiver å utarbeide rutiner for intern varsling i samsvar med § 2 A-1 i tilknytning til det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.
- (2) Arbeidsgiver plikter alltid å utarbeide slike rutiner dersom virksomheten jevnlig sysselsetter minst 5 arbeidstakere.
- (3) Rutinene skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.
- (4) Rutinene skal ikke begrense arbeidstakers rett til å varsle etter § 2 A-1.
- (5) Rutinene skal være skriftlige og minst inneholde:
  - a) oppfordring til å varsle om kritikkverdige forhold,
  - b) fremgangsmåte for varsling,
  - c) fremgangsmåte for mottak, behandling og oppfølging av varsling.
- (6) Rutinene skal være lett tilgjengelig for alle arbeidstakere i virksomheten.

De fleste kommunene har utarbeidet slike rutiner. Det som ofte mangler i rutinene, er et punkt om hvem det skal varsles til dersom det er rådmannen, som det varsles mot. Vi kommer litt tilbake til dette nedenfor.

I 2017 ble det utarbeidet noen råd for etikkarbeidet i kommunen (Råd for etikkarbeid i kommuner. Del av Oslo Economics rapport 2017-61). I dokumentet (se vedlegg 1) står det følgende i innledningen:

Kommunesektoren arbeider kontinuerlig for å hindre uetisk atferd og korrupsjon. På oppdrag fra KS har Oslo Economics, i samarbeid med Prof. Tina Søreide ved NHH, utviklet et sett råd for hvordan kommuner og fylkeskommuner bør jobbe for å hindre uetisk atferd og korrupsjon. Rådene er ment som en støtte til ledere og folkevalgte.

I dette dokumentet er det følgende inndeling, i forhold til hva det er gitt råd til:

1. Verdier, holdninger og kultur
2. Etske retningslinjer
3. Risikoanalyser for å avdekke sårbare områder og prosesser
4. Klar rolle- og ansvarsfordeling
5. Kommunens kontrollutvalg
6. Internkontroll med fokus på å avdekke kritikkverdige forhold
7. Varslingsrutiner for å avdekke kritikkverdige forhold
8. Åpenhet og innsyn for offentligheten
9. Bruke muligheten til digitalisering for å hindre uetisk atferd og korrupsjon.

Kontrollutvalget har en klar rolle i dette arbeidet og det står følgende i råd 5:

- Kontrollutvalget bør ha fokus på å avdekke uetisk atferd og korrupsjon
- Kontrollutvalget bør få gjennomført kontroller på grunnlag av risikoanalyser og mistanke om uetisk atferd

Kontrollutvalget har gjentatte ganger hatt dette som tema opp gjennom årene, og vi tar opp igjen dette temaet nå som en fellessak i alle kontrollutvalgene, men denne gangen tar vi først og fremst opp spørsmålet om varsling og varslingsrutiner.

Fafø laget i 2017 en rapport for KS (<https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/etikk/ytringsfrihet-og-varsling-i-kommunesektoren/>) om Ytringsfrihet og varsling i kommunesektoren. Vi tar med et utdrag om «Betydningen av varslingsrutiner»:

Arbeidstakere i kommuner og fylkeskommuner med varslingsrutiner vurderer ytringsbetingelsene som bedre enn de som svarer at de ikke har slike rutiner. I dag har åtte av ti kommuner og fylkeskommuner skriftlige rutiner for hvordan arbeidstakerne skal varsle. Ytterligere syv prosent svarer at rutiner er under utarbeidelse.

Rapporten viser også en klar sammenheng mellom det å ha varslingsrutiner og effekten av å varsle. I virksomheter som ikke har varslingsrutiner, mener 69 prosent av arbeidstakerne at det ikke har noen effekt å varsle om kritikkverdige forhold. Der hvor rutiner for håndtering av varsling er på plass er tilsvarende tall 31 prosent. En betydelig andel ledere mener at varslingsrutinene har gjort det er tryggere og enklere å varsle, mens nær halvparten av arbeidstakerne mener disse har gjort det tryggere å varsle.

En ganske stor andel varslinger gjelder psykososiale arbeidsmiljøproblemer som i større grad kjennetegnes av subjektivitet og ulike oppfatninger. En stor andel svarer at leder har ansvaret for det kritikkverdige forholdet. Det viser seg at arbeidstakere med høyere utdanning varsler mindre enn de med lavere utdanning, og kvinner varsler mer enn menn.

Varslingsrutiner er omtalt i **pkt. 7** i dokumentet «Råd for etikkarbeid i kommuner», som nevnt ovenfor. Det står følgende:

VARSLINGSRUTINER FOR Å AVDEKKE KRITIKKVERDIGE FORHOLD (side 9-10 i vedlagte dokument)

- Kommunen bør anerkjenne verdien av varsling og arbeide for et godt ytringsklima
- Kommunen bør gjøre det enkelt og trygt å varsle om kritikkverdige forhold
- Varslingsrutiner bør beskrive hvordan medarbeidere kan si fra om kritikkverdige forhold til andre enn sin egen leder
- Kommunen bør jevnlig undersøke om medarbeidere kjenner til varslingsrutinene og varslernes rettigheter
- I tillegg til varslingsrutiner bør kommunen ha tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen

Som nevnt ovenfor, mangler det ofte rutiner for varsling mot rådmannen, jf. råd 3 under pkt. 7):

Råd 3: Varslingsrutiner bør beskrive hvordan medarbeidere kan si fra om kritikkverdige forhold til andre enn sin egen leder

I tilfeller der det varsles om en kollega på samme nivå eller i en annen avdeling, vil det ofte være hensiktsmessig å varsle til sin egen leder. Dette kan enten skje gjennom en muntlig

beskjed, eller en mer formell prosess når det er nødvendig. En utfordring oppstår imidlertid når lederen er ansvarlig for det kritikkverdige forholdet som arbeidstakeren vil varsle om, eller ikke reagerer på varsler om andre. I slike tilfeller er det viktig at medarbeideren kan si fra om det kritikkverdige forholdet til andre enn sin egen leder.

For å kunne varsle om egen leder kan det være en fordel om det er mulig å varsle konfidensielt. Konfidensialitet innebærer at varslersens identitet er kjent for den som mottar varselet, men ikke for dem det varsles om. Kommunen kan også vurdere å legge til rette for at varsling skjer anonymt for å styrke beskyttelsen av varsleren.

I noen tilfeller vil det etter varslersens oppfatning være personer på toppnivå i kommunen som er ansvarlig for det varsleren mener er kritikkverdig. Av den grunn bør varslingsrutiner beskrive hvordan og til hvem arbeidstakere da skal varsle til. Det kan også varsles eksternt, for eksempel til offentlige tilsynsmyndigheter. I en del tilfeller vil varsler om kritikkverdige forhold i kommunen gis til folkevalgte. Det bør derfor finnes rutiner for hvordan folkevalgte skal håndtere varsler.

Eksterne (innbyggere mm.) kan varsle til kommunen, dersom kommunen har et eget eksternt varslingsorgan, jf. råd 5:

Råd 5: I tillegg til varslingsrutiner bør kommunen ha tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen

Varsling slik begrepet brukes i arbeidsmiljøloven, omfatter tilfeller der arbeidstakere (også innleide) sier fra om kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det.

Som et supplement til varsling fra arbeidstakere, kan tips fra brukere, leverandører og innbyggere generelt være en viktig kilde til informasjon om kritikkverdige forhold i kommunen. Kommunen bør derfor innrette trygge tipsmottak også for personer som ikke er ansatt i kommunen. I en del tilfeller vil tips om kritikkverdige forhold i kommunen gis til folkevalgte. Det bør derfor finnes rutiner for hvordan folkevalgte skal håndtere tips fra publikum.

Regjeringen oppnevnte i 2016 et eget varslingsutvalg som skulle for å gjennomgå og vurdere varslingsreglene i arbeidsmiljøloven. Dette arbeidet ble lagt fram i NOU 2018: 6 Varsling – verdier og vern — Varslingsutvalgets utredning om varsling i arbeidslivet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2018-6/id2593665/>. Ifølge denne NOU-en kan et varslingsmottak, som nevnt i råd 5 ovenfor, også fungere som varslingsmottak dersom kommunens ledelse er inhabile eller er de som det varsles imot (NOU 2018:6 side 109).

«Ved intern varsling vil varslingsmottaker være arbeidsgiver eller en representant for arbeidsgiver. Dette kan være ulike nivåer av ledere i linjen, personalsjef eller andre i ledelsen, daglig leder, styreleder, internrevisjon eller revisjonsutvalg, interne varslingsmottak eller varslingssekretariat. **Dersom virksomheten har en ordning med et eksternt varslingsmottak, vil varsling til dette også regnes som intern varsling.**» (min utheving).

I de flere av de kommunene som har egne eksterne varslingssekretariater, så er det kommunens eksterne advokat som er varslingssekretariat. Dette er altså et advokatfirma som bistår ledelsen og gir råd i juridiske spørsmål - og som kanskje samtidig mottar kritikk mot den samme ledelsen gjennom en varsling. Advokaten vil jo være avhengig av å ha en godt forhold til rådmannen for å sikre seg oppdrag framover. Hvem skal denne advokaten ivareta, varsleren eller rådmannen? Opptrer disse ta med tilstrekkelig distanse og uavhengighet i de forskjellige sakene og vil dette i så fall stride mot «God advokatskikk (pkt. 2.1.2):

En advokat må ikke påta seg oppdrag hvor hans personlige økonomiske interesser kan komme i konflikt med klientens interesser eller ha innflytelse på hans frie og uavhengige stilling som advokat.

Sekretariatsleder har hatt kontakt med KS sitt etikkutvalg (Lise Spikkeland) og spurt om etikkutvalget har drøftet denne problemstillingen. Hun svarer i e-post av 3.4.19 at etikkutvalget ikke har drøftet dette, men hun sier også at det er en utfordring det som undertegnede peker på. Men de har altså ikke gitt noen uttalelser på dette. KS har laget en egen veileder «Ytringsfrihet og varsling», hvor pkt. 3.4 omhandler «Intern varsling». I pkt. 3.4.2 heter det:

3.4.2 Varsling til kommunens alternative varslingsordning For de tilfeller der det ikke er ønskelig å varsle i linje, bør det være en alternativ og uavhengig varslingsordning som har nødvendig tillit blant ansatte. En slik varslingsordning kan være sammensatt av ansatte i kommunen eller en eller flere eksterne medlemmer. Hvilken ordning kommunen velger, vil bero blant annet på kommunens størrelse og organisering. Lokale forhold, kostnader og ressursinnsats må også vurderes, selv om det ikke nødvendigvis blir avgjørende.

Det kan for eksempel opprettes et særskilt varslingssekretariat. Medlemmene i det særskilte varslingssekretariatet bør ha kompetanse innen arbeidsmiljø, jus og økonomi. Tillitsvalgte skal ha en fri og uavhengig stilling for å kunne ivareta arbeidstakerne. De bør derfor ikke være med i et sekretariat.

Et alternativ er å engasjere et advokatkontor for å ta imot varslinger.

Her ser vi at det foreslås et eget varslingssekretariat eller et advokatkontor, dersom det ikke er ønskelig å varsle i linje. Men det er ingen problematisering i forhold til uavhengighet. Vi er også kjent med at noen kommuner benytter kommunens revisjon som varslingsmottak (eks. Romerike Revisjon IKS <http://www.romerikerevisjon.no/hjem/varsling>). Dette er i hvert fall en helt uavhengig instans til å behandle et varsel rettet mot rådmannen.

Karmøy kommune har nylig behandlet en revisjonsrapport om varsling i kommunen <https://www.karmoy.kommune.no/moteplan/sak/178685/>. Vi tar med utdrag av forslag til prosedyre for håndtering av varsel om kritikkverdige forhold, pkt. 4.4, som sier følgende:

SÆRLIG OM VARSLING SOM GJELDER RÅDMANN

Varsling om kritikkverdige forhold vedrørende rådmannen oversendes kontrollutvalget. Ordfører og rådmann informeres om mottatt varsel. Varselet oversendes revisjonen for undersøkelse og behandling. Revisjonen oversender saken med anbefalinger om tiltak/henleggelse til kontrollutvalget for behandling der. Kontrollutvalgets tilråding oversendes formannskapet og deretter kommunestyret for endelig vedtak. Kontrollutvalget/ revisjonen har ansvar for oppfølging av varsling mot rådmannen. Formannskapet/ kommunestyret skal informeres når saken er avsluttet.

De har altså valgt en rutine hvor varsel rettet mot rådmannen skal sendes kontrollutvalget. Vi er usikre på om dette er riktig, og det som er mest betenkelig er det som står om at «Kontrollutvalget/revisjonen har ansvar for oppfølging av varsling mot rådmann». Hvis dette betyr at kontrollutvalget/revisjonen trer inn i «linjen» og opptre som arbeidsgiver og følger opp på den måten, så kan ikke kontrollutvalget gjøre dette, men kontrollutvalget kan selvsagt etterspørre hvordan eventuelle anbefalinger/tiltak er fulgt opp. Kontrollutvalgets rapporteringsvei er til kommunestyret, så kan selvsagt formannskapet få kopi.

Hvorvidt kontrollutvalget skal ha en rolle i forhold til varsling, er som sagt, usikkert, men når det er sagt, så er greit å ha med seg det som står i Kontrollutvalgsboka² (side 31):

Ansatte i kommunen (min utheving) kan varsle til kontrollutvalget dersom de har avdekket kritikkverdige forhold, eller dersom etablerte varslingsrutiner ikke fungerer. Kommunen har plikt til å legge til rette for varsling om kritikkverdige forhold, og den som varsler har rett til vern mot gjengjeldelse.

I NOU 2018: 6 - Varsling – verdier og vern, som nevnt ovenfor, ble det foreslått å opprette et eget varslingsombud, jf. bl.a. side 188-193. Et slikt ombud skulle i alle hovedsak ha en veilederrolle:

«Varslingsombudets hovedoppgave bør være å gi god veiledning og støtte til varslere og andre som er i vanskelige situasjoner i forbindelse med varsling. Ombudet kan da nøste opp i saken, finne ut hva som egentlig er den rettslige problemstillingen og gi råd om hvilke alternativer som finnes.»

«Regjeringen fremmet 5. april en lovproposisjon med forslag til endringer i arbeidsmiljølovens regler om varsling. I proposisjonen følger regjeringen opp de aller fleste forslagene fra Varslingsutvalget» (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/folger-opp-varslingsutvalget/id2640513/>), men har **ikke** gått inn for at det skal opprettes et eget varslingsombud. Det sies følgende om dette her:

Regjeringen er enig med utvalget i at varslere og andre aktører i en varslingsprosess kan ha særlig behov for veiledning og bistand. Det betyr ikke at et eget varslingsombud er den beste løsningen, verken økonomisk eller faglig sett.

Arbeidstilsynet har bygget opp en betydelig kompetanse innen varsling, og driver utstrakt veiledningsvirksomhet. Det er med andre ord allerede et sted hvor varslere og andre kan henvende seg for å få veiledning. Flere høringsinstanser har påpekt at opprettelse av et eget varslingsombud vil føre til vanskelige grenseoppganger mellom et ombud og Arbeidstilsynet, i tillegg til at det også vil kunne være overlapp av oppgaver. Regjeringen ønsker derfor å satse på Arbeidstilsynet, fremfor å opprette et nytt offentlig organ.

Vi har ikke funnet noe fasitsvar på en fullstendig varslingsrutine. Skal muligens en varsling mot rådmannen sendes til ordfører? Og i så fall, hvordan skal ordfører håndtere et slikt varsel i ettertid? Og hvem skal behandle et eventuelt varsel mot en ordfører?

Kontrollutvalget ønsker en drøfting med rådmannen om hvordan han/hun tenker i forhold til å ha gode nok varslingsrutiner – også når det varsles mot rådmannen. Hvilke alternativer ser rådmannen for en slik rutine? Og i forhold til råd 5, som nevnt ovenfor, om eksternt varslingsmottak for innbyggerne (tips/varsling), har rådmannen noen tanker om dette?

Møtebehandling

Konstituert rådmann Torleif Lindahl, HR-sjef Tove Hendnes og kommende HR-sjef Trude-Christin Øverleir deltok under behandlingen.

Hendnes orienterte om kommunens varslingsrutiner. Hun hadde med seg en skriftlig redegjørelse.

---

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboken/id2468270/>

I tillegg ble «rådmannssaken» også diskutert under denne saken. De varslene som kom tidligere, jf. gjeldende brev, ble ansett som en personalsak og ikke varlings sak.

- 28 varsler siden 2010 (med unntak av de som er nevnt ovenfor).

Sekretariatsleder orienterte om bakgrunnen for denne saken.

Hendnes orienterte også om etisk standard i kommunen, jf. årsberetningen pkt. 5.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar diskusjonen med rådmannen til orientering.

Sak K-35/19 Oppfølging av eierskapskontroll i Eskoleia AS.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	35/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering.

Saksframstilling:

I tråd med plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019, bestilte kontrollutvalgene i Eidskog og Kongsvinger i 2017 en selskapskontroll i Eskoleia AS i 2017 fra Hedmark Revisjon IKS. Denne rapporten, som omfattet både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon, ble behandlet i kontrollutvalget 20.3.18, sak 22/18 og i kommunestyret 24.5.18, sak 041/18.

Kontrollutvalget fulgte opp denne selskapskontrollen (både eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen) i møte 6.12.18, sak 72/18 med følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget tar selskapets tilbakemelding om oppfølging av anbefalingen i forvaltningsrevisjon til orientering og anser anbefalingen som fulgt opp.
2. Kontrollutvalget tar eiers tilbakemelding om oppfølging av anbefalinger i eierskapskontrollen til orientering og følger opp saken igjen i løpet av våren 2019.
3. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - Kommunestyret tar eiers tilbakemelding om oppfølging av anbefalinger i eierskapskontrollen til orientering og ber kontrollutvalget følge opp saken igjen i løpet av våren 2019.

Vi har derfor satt opp en ytterligere oppfølging av eierskapskontrollen i kontrollutvalgets møte 14.5.19.

Eierskapskontrollen hadde følgende problemstillinger:

- **Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?**
  - **Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?**
  - **Er rutineene gode nok, og blir de fulgt?**
- **Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.**

Revisjonen hadde noen flere bemerkninger i forhold til eierstyringen (jf. kapittel 10.1.14), bl.a. utøver de to eierkommunene sitt aktive eierskap på ulike måter. Det mangler også oppdaterte eierskapsmeldinger. Det ble gitt følgende anbefalinger (jf. kapittel 10.2):

- Vi anbefaler at kommunestyrene gjør en vurdering vedrørende om det skal utarbeides årlige eiermeldinger og om det bør fastsettes tydeligere krav til utøvelsen av eierskapet i generalforsamlingen/representantskapet.

- Vi anbefaler at det inngås en samarbeidsavtale mellom eierne, særlig siden selskapet har endret seg siden kommunene inngikk eierskapet og fordi det er sannsynlig at endringer også vil forekomme i fremtiden.
- Vi vil også anbefale at det gjøres en vurdering av rutiner for oppfølgingen av kommunestyrevedtak i eierrepresentasjonen i generalforsamling/representantskap. Dette for å sikre at kommunestyrets vedtak blir tatt opp i generalforsamling/representantskapet og at eierskapet dermed blir ivaretatt på en god måte.

Rapporten ble behandlet i kontrollutvalgene i februar 2018 og deretter i kommunestyret i Kongsvinger 24.5.18, sak 041/18 med følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar rapportene om selskapskontroll - Etikk, tiltakstilbud og resultatoppgjør i Eskoleia AS til orientering, som har følgende anbefalinger til eierne:
  - Det utarbeides årlig Eiermelding og det fastsettes tydelige krav fra eierne i generalforsamling/representantskapet. Det inngås en samarbeidsavtale mellom eierne. Det settes også opp en rutine for oppfølging av kommunestyrevedtak i eierrepresentasjonen
  - Vi anbefaler at det inngås en samarbeidsavtale mellom eierne, særlig siden selskapet har endret seg siden kommunene inngikk eierskapet og fordi det er sannsynlig at endringer også vil forekomme i fremtiden.
  - Vi vil også anbefale at det gjøres en vurdering av rutiner for oppfølgingen av kommunestyrevedtak i eierrepresentasjonen i generalforsamling/representantskap. Dette for å sikre at kommunestyrets vedtak blir tatt opp i generalforsamling/representantskapet og at eierskapet dermed blir ivaretatt på en god måte.
2. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra eier om hvordan anbefalingene i Eierstyringskontrollen er fulgt opp, innen 1.1.2019 og orienterer kommunestyret i første kommunestyret i 2019.

Under oppfølgingen av eierskapskontrollen i sak 72/18 (møtet 6.12.18), ble det sagt følgende i saksframstillingen:

Rådmann Gry Sjødin Neander gir en tilbakemelding på vegne av Kongsvinger kommune, som eier, jf. vedlegg 2. I tilbakemeldingen sies det at anbefalingene følges opp gjennom behandlingen av Eiermeldingen i januar/februar 2019. Det kan derfor være aktuelt for kontrollutvalget å etterspørre denne behandlingen i løpet av våren 2019.

Tilbakemeldingen fra rådmannen, datert 21.11.18, ligger som vedlegg 2 til saken.

Vi har derfor bedt om en skriftlig tilbakemelding på hva som har skjedd med denne oppfølgingen siden desember 2018, innen 2.5.19. I skrivende stund er ikke svar mottatt.

Møtebehandling

Konstituert rådmann Torleif Lindahl og juridisk spesialrådgiver Siri E. Nygaard Hansen deltok under behandlingen.

Nygård Hansen orienterte om status i saken.

Det ble besluttet i saken i 7. februar å opprette et administrativt eiersekretariat i kommunen og Nygård Hansen blir leder av dette. Hun kan komme tilbake til kontrollutvalget å orientere mer om dette sekretariatet senere.

Kommunestyrets vedtak er som følger:

Det etableres et administrativt eiersekretariat i Kongsvinger kommune med virkning fra 1.6.2019.

- Eiersekretariatet inkluderer aksjeselskaper (AS), interkommunale selskaper (IKS) og vertskommunesamarbeid der hvor det foreligger en folkevalgt nemnd.
- Sekretariatets oppgaver er:
- Å saksbehandle og tilrettelegge for politiske vedtak i eiersaker. Dette ivaretas ved at det legges fram saker av særlig prinsipiell karakter til drøfting i Formannskapet før saker behandles i representantskap eller generalforsamling.
- Å etablere og følge opp retningslinjer for kontroll og evaluering i selskapene.
- Å bistå ordfører og andre i å utøve eierstyring på vegne av kommunen, herunder forberede og delta i generalforsamlinger og representantskap, samt rådmannens deltakelser på Eiermøter som støtte for ordfører/ kommunens representant.
- Å ivareta dialog mellom kommunen og selskapene utenom generalforsamling og representantskap, herunder dialogmøter med Formannskapet.
- Vedlikehold av kommunens Eiermelding, og legge denne fram for politisk behandling årlig.
- Deltakelse i regionens arbeid med felles retningslinjer for god selskapsstyring.

Formannskapet skal følge opp eierstyringen.

Saken behandles på nytt i neste møte med en mer detaljert orientering om Eskoleia AS.

Votering

Det ble lagt fram et forslag om å følge opp saken igjen i neste møte. Dette legges inn i vedtaket.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering og følger opp saken igjen i neste møte.

Sak K-36/19 Oppfølging av forvaltningsrevisjon barnevern.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	36/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 21.8.18 (sak 46/18) en forvaltningsrevisjonsrapport fra Hedmark Revisjon IKS knyttet til *Barnevern*. Saken ble deretter behandlet i kommunestyret 4.10.18, sak 104/18, med følgende vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport Barneverntjenesten i Kongsvinger kommune til orientering.
2. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger.
3. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.4.19

Prosjektet hadde følgende problemstillinger:

- 1) Er barneverntjenestens saksbehandlingstid i henhold til sentrale bestemmelser i lov og forskrift, og er det etablert et system for kvalitetssikring i saksbehandlingsrutinen?
- 2) Iverksettes tiltak i samsvar med barneverntjenestens vedtak?
- 3) Hvordan håndteres bekymringsmeldinger for barn ved barneverntjenesten i kommunen?
  - i) Omfang av bekymringsmeldinger og undersøkelser.
  - ii) Barnevernets vurderinger i henlagte bekymringsmeldinger.
  - iii) Barnevernets vurderinger i henlagte undersøkelser.
- 4) I hvilken grad benyttes sakkyndige innen barnevernet og hvordan foregår innhenting av denne tjenesten.

Konklusjonen på gjennomgangen ligger i rapportens kapittel 13, som sier at det er store forbedringer innen barneverntjenesten siden 2016, selv om det fortsatt er noen forbedringspunkter. Da kontrollutvalget bestilte rapporten i første halvår av 2017, var det bl.a. på bakgrunn av både medieoppslag og bekymringsmeldinger fra Fylkesmannen. Det er derfor positivt å få konkludert med at de tiltakene som er iverksatt i senere tid, har hatt en positiv effekt.

Revisjonen har likevel noen anbefalinger, som går fram av kapittel 14:

- Barneverntjenesten kan vurdere å sikre at permene for internkontroll har likt innhold.
- Det bør sikres minst kvartalsvis evaluering av alle tiltaksplaner.
- Det bør sikres bedre rutiner rundt dokumentasjonen av evaluering av tiltaksplaner
- Barneverntjenesten bør sikre seg bedre oversikt over bruken av sakkyndige
- I oversikten bør det komme klart frem hvem som er brukt og når de ble brukt.

Vi har derfor bedt om en skriftlig tilbakemelding på hvordan rapportens anbefalinger er fulgt opp innen 2.5.19. I skrivende stund er ikke tilbakemelding mottatt, så denne vil bli ettersendt.

Møtebehandling

Sekretariatsleder mottok tilbakemelding på denne saken på e-post 3.5.19 og dette ble videresendt medlemmene på e-post 5.5.19.

Konstituert rådmann Torleif Lindahl og enhetsleder Kristin Midtsund deltok under behandlingen.

Midtsund orienterte om sin tilbakemelding.

Votering

Det ble lagt fram forslag til et nytt punkt i vedtaket om at anbefalingene anses fulgt opp. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering.
2. Kontrollutvalget anser anbefalingene som fulgt opp.

Sak K-37/19 Prosjektplan forvaltningsrevisjon saksbehandling teknisk.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	37/19

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Kongsvinger kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Saksbehandling teknisk*.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) **I hvilken grad sikrer Kongsvinger kommune forsvarlig saksbehandling av søknader knyttet mot tekniske tjenester?**
  - 2) **Har Kongsvinger kommune et tilfredsstillende system for behandling av dispensasjonssaker?**
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 250 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles vinter/vår 2020.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte i forrige møte (19.3.19) en prosjektplan forvaltningsrevisjon knyttet til Saksbehandling teknisk. Dette var i tråd med vedtatt revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020.

Nå foreligger prosjektplanen, jf. vedlegg 1, og revisjonen sier at ifølge KOSTRA ligger den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for byggesaksbehandling innenfor fristen. Behandlingstiden for kart og oppmåling er lengre (jf. pkt. 1.2.1). Revisjonen foreslår følgende problemstillinger:

- 1) **I hvilken grad sikrer Kongsvinger kommune forsvarlig saksbehandling av søknader knyttet mot tekniske tjenester?**
- 2) **Har Kongsvinger kommune et tilfredsstillende system for behandling av dispensasjonssaker?**

Prosjektet foreslås gjennomført innen en ramme på 250 og startes opp høsten 2019 med planlagt ferdigstilling vinter/vår 2020.

Møtebehandling

Daglig leder Morten Alm Birkelid og forvaltningsrevisor Mathias Sem deltok under behandlingen.

Sem orienterte kort om prosjektplanen og de planlagte problemstillingene.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Kongsvinger kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Saksbehandling teknisk*.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) **I hvilken grad sikrer Kongsvinger kommune forsvarlig saksbehandling av søknader knyttet mot tekniske tjenester?**
  - 2) **Har Kongsvinger kommune et tilfredsstillende system for behandling av dispensasjonssaker?**
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 250 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles vinter/vår 2020.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.

Sak K-38/19 Endelig bestilling selskapskontroll i GIR IKS.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	38/19

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for selskapskontroll for Kongsvinger kommune for 2018-2019 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til GIR IKS.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldende retningslinjer?
  - 2) Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer krysssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med?
  - 3) Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges?
  - 4) Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper?
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på ca. 270 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles innen 31.12.19.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 19.3.19, sak 20/19 prosjektplan knyttet til forvaltningsrevisjon i GIR IKS. Følgende ble vedtatt:

- 3) Kontrollutvalget fastholder at det er selvkost som er hovedpoenget med gjennomgangen.
- 4) Saken behandles igjen når det øvrige kontrollutvalgene har behandlet saken.

Årsaken til at saken skulle behandles på nytt, var å sikre samme bestilling i alle eierkommunene. Nå har alle eierkommunene vedtatt det samme, så bestillingen kan iverksettes.

I prosjektplanen er det også foreslått at det også kan vurderes en kontroll om effektiv drift. Følgende står under pkt. 3:

Kostnadseffektiv drift vil være avgjørende for størrelsen på avfallsgebyrene til innbyggerne i eierkommunene. Vi vet at mange kommunepolitikere er opptatt av at gebyrene ikke må bli for høye og det er viktig at ledelsen i selskapet har fokus på økonomistyring og å få mest mulig tjeneste ut av hver krone. Selskapet kan ha målsettinger som delvis kan virke i motsatt retning av kostnadseffektiv drift på kort sikt. Eksempel på dette kan være utviklingsprosjekter. En kontroll rettet mot kostnadseffektiv drift kan godt kombineres med en kontroll av selvkost, ettersom selvkost også i stor grad handler om å holde kontroll med utgiftene i selskapet.

Vi vil tro at dette er nyttig informasjon for politikerne og foreslår derfor at det legges inn et ekstra punkt om dette. Dette legges inn som problemstilling 4:

4. Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper?

Ifølge oppdragsavtalen var det stipulert 220 timer på de tre første problemstillingene. Det antas at prosjektet kan gjennomføres på ca. 270 timer dersom problemstilling 4 tas med. Kostnaden foreslås fordelt mellom eierkommunene etter eierandel.

Det forutsettes likevel at alle kontrollutvalgene går inn for dette. For å slippe å ta en ekstra runde om dette, vil sekretariatet foreslå at punktet droppes dersom noen av kontrollutvalgene ikke ønsker å ha det med.

Møtebehandling

Til opplysning for kontrollutvalget i Kongsvinger, så kan vi orientere om at de tre andre eierne har vedtatt forslaget til problemstilling 4.

Daglig leder Morten Alm Birkelid og forvaltningsrevisor Mathias Sem deltok under behandlingen.

Sekretariatsleder orienterte kort om saken.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for selskapskontroll for Kongsvinger kommune for 2018-2019 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til GIR IKS.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldende retningslinjer?
  - 2) Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer krysssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med?
  - 3) Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges?
  - 4) Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper?
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på ca. 270 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles innen 31.12.19.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.

Sak K-39/19 Informasjon fra Hedmark revisjon.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	39/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra Hedmark revisjon IKS til orientering.

Saksframstilling:

Det har i det siste året pågått forhandlinger mellom Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS om en mulig sammenslåing av de to selskapene. Noe av bakgrunnen for dette er at Hedmark Revisjon IKS reviderer Hedmark fylkeskommune, mens Innlandet Revisjon IKS reviderer Oppland fylkeskommune. Etersom disse to fylkeskommune nå skal slås sammen, så blir det et spørsmål om hvem som skal revidere den sammenslåtte fylkeskommunen. Hvis de to revisjonsenhetene hadde slått seg sammen, ville dette gjort saken enklere.

Daglig leder Morten Alm Birkelid vil orientere om hvordan denne saken har utviklet seg.

Møtebehandling

Daglig leder Morten Alm Birkelid og forvaltningsrevisor Mathias Sem deltok under behandlingen.

Birkelid orienterte om den sammenslåingen som var planlagt mellom Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS. Det er avgjort at det ikke blir noen sammenslåing. Birkelid sa at han beklaget at det ikke ble noen sammenslåing.

Birkelid sier at de nå avventer kontrollutvalgenes (fylkeskommunenes) innstilling på revisjonsordning som skal behandles i felles kontrollutvalgsmøte den 21.5.19. Det planlegges deretter at fellesnemnda tar stilling til valg av revisjonsordning i juni, og så skal fellesnemnda velge hvilket revisjonsselskap Innlandet fylkeskommune ev. vil være medeier i fra 1.1.2020, i august/september 2019.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen fra Hedmark revisjon IKS til orientering.

Sak K-40/19 Eventuelt.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	40/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Det ble tatt opp en sak under eventuelt og det handlet om «rådmannssaken i Kongsvinger».

Kontrollutvalgets leder og sekretariatsleder tar et møte og diskuterer om det er aktuelt å undersøke mer i denne saken. Spørsmålet er om det er noe kontrollutvalget ikke har fått svar på. Dette sendes resten av kontrollutvalget i ettetid.

Votering

Det ble lagt fram følgende forslag til vedtak:

- Kontrollutvalget gir kontrollutvalgets leder og sekretariatsleder fullmakt til å vurdere og eventuelt lage et forslag til en ytterligere gjennomgang av rådmannssaken.

Det ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget gir kontrollutvalgets leder og sekretariatsleder fullmakt til å vurdere og eventuelt lage et forslag til en ytterligere gjennomgang av rådmannssaken.

Sak K-41/19 Evaluering av kontrollutvalgets møte.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kongsvinger kontrollutvalg	14.05.2019	41/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget tar en evaluering av møtet. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre?

Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen? Eventuelle spørsmål til de som skal orientere i neste møte.

Møtebehandling

Kontrollutvalget tok en rask evaluering.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.